PERYGLON CEMEGOL, BIOLEGOL NEU RADIOLEGOL I FERCHED BEICHIOG A MAMAU NEWYDD

Gall peryglon cemegol, biolegol a radiolegol beri risg iechyd ar ddechrau beichiogrwydd. Nod y cyngor yn y daflen hon yw cefnogi iechyd babanod newydd, neu fabanod sydd heb eu geni eto.

CEMEGAU: Gallent dreiddio i'r corff drwy anadlu, amlyncu, pigiadau neu amsugniad drwy'r croen. Mae rhai sylweddau yn hynod beryglus i rywun sy'n ceisio beichiogi neu i ferched beichiog a mamau newydd. Mae'r rhain yn cynnwys carsinogenau, teratogenau a mwtagenau a chânt eu hadnabod gan yr ymadroddion risg canlynol ar daflenni diogelwch cemegol:

H351 (R40)	Amheuir o achosi canser
H350 (R45)	Gall achosi canser
H340 (R46)	Gall achosi niwed genetig
H350i (R49)	Gall mewnanadlu'r sylwedd achosi canser
H360F (R60)	Gall niweidio ffrwythlondeb
H360D (R61)	Gall achosi niwed i fabanod heb eu geni
H361f (R62)	Yn cael ei amau o ffrwythlondeb niweidiol
H361d (R63)	Amau o niweidio'r babanod heb ei eni
H362 (R64)	Gall achosi niwed i blant sy'n cael eu bwydo ar y fron

Mae'n hanfodol rheoli'r cemegau hyn yn ofalus. Bydd Asesiad Risg yn sicrhau rheolaethau diogel i ferched beichiog a mamau newydd sy'n gweithio mewn labordai lle caiff cemegau tebyg eu defnyddio.

BIOLEGOL: Dosbarthir peryglon biolegol gan yr HSE i 4 categori - grŵp perygl 4 yw'r mwyaf peryglus. Ym Mhrifysgol Bangor, caiff organebau grŵp perygl 2 eu defnyddio mewn sawl labordy dysgu ac ymchwil. Mae rhai o'r organebau grŵp perygl 2 hyn yn risg i ferched beichiog, e.e. listeria sydd mewn ambell i gaws heb ei basteureiddio.

Mae risg posibl wrth weithio gydag anifeiliaid os yw'r anifail yn dioddef o haint y gellir ei drosglwyddo i bobl. Mae rhai o'r heintiau hyn, megis chlamydia psittaci, yn risg i ferched beichiog. O ganlyniad, ni ddylai merched beichiog weithio gyda defaid beichiog, ac mae'n rhaid gwneud asesiad risg am yr holl waith sy'n ymwneud ag anifeiliaid neu mewn labordai lle caiff organebau grŵp perygl 2 eu defnyddio.

PELYDRIAD: Prif ffynhonnell pelydriad ïonig yw'r defnydd o beiriannau pelydr-x a'r defnydd o ffynonellau pelydredd agored. Rhaid i chi ddweud wrth y Goruchwyliwr Diogelu rhag Ymbelydredd lleol cyn gynted ag y gwyddoch chi eich bod yn feichiog fel bod modd gosod rheolaeth ychwanegol i warchod eich plentyn os bydd angen.

Daw pelydriad anionig o ffynonellau a laserau uwchfioled ac isgoch. Nid yw'r rhain yn peri risg uchel iawn i ferched beichiog nag ychwaith i famau sy'n bwydo ar y fron. Ffynonellau eraill o belydriad anionig yw meysydd a thonnau electromagnetig. Ni ddylid dod i gysylltiad â meysydd electrig a magnetig y tu hwnt i'r terfynau a osodwyd gan yr Control of Electromagnetic Fields at Work Regulations 2016.

GWYBODAETH BELLACH: Mae'r cysylltiadau canlynol yn darparu gwybodaeth ddefnyddiol. Os oes gennych unrhyw ymholiadau neu bryderon, mae croeso i chi gysylltu â ni:

1. Iechyd a Diogelwch - www.bangor.ac.uk/hss/
2. Michele Lake, Ymarferwr Iechyd Galwedigaethol - **01248 382575** / est **2575**
3. Llawlyfr Mamau Newydd a Mamau Beichiog ([Gwefan IaD])

PRIFYSGOL BANGOR UNIVERSITY